

Anvisningar gällande examination inom Utbildningsvetenskap¹

Dessa anvisningar är ett tillägg och förtydligande till LiU:s centrala regelverk rörande examination och examinatorer².

I. Om examination

Föreliggande regelverk gäller för examination av kurser och kursmoment i utbildningar inom Utbildningsvetenskap och är ett komplement till gällande lagar och förordningar samt till de regelverk som beslutats centralt vid Linköpings universitet. Detta regelverk syftar till att tydliggöra examinationens funktion och villkor samt examinatorers ansvar.

En *rättssäker examination* förutsätter tydliga styrdokument samt regelverk och att examinator men även den studerande är väl förtrogen med innehållet i de senare. Rättssäker examination innebär att den studerande i förväg vet vilka lärandemål som examineras och hur och när examinationen genomförs. Den studerande ska dessutom veta vilka hjälpmedel som är tillåtna för den valda examinationen samt veta vem som examinerar.

Examinationen inom Utbildningsvetenskap ska vara *yrkes- och/eller forskningsrelevant*, vilket innebär att examinationens innehåll och form ska prövas mot gällande examensordning. Examinationen ska betraktas som ett åtskilt men betydelsefullt lärtillfälle, d.v.s. vara *pedagogiskt motiverad*. Den ska också vara *kunskapskontrollerande*. Den studerande ska bedömas i förhållande till de kunskaper och förmågor som anges i kursplanens mål.

Examinationsförfarandet ska *ta rimliga resurser i anspråk*. Antalet examinationer inom en kurs ska begränsas. När flera examinationer

¹ Gäller all grundutbildning som i sin helhet bedrivs inom Utbildningsvetenskap vid Linköpings universitet (inklusive påbyggnadsprogrammen).

² Föreskrifter gällande examination och examinatorer. Dnr LiU-2009-00563

förekommer inom en kurs ska varje examination registreras i LADOK med provkod.

2. Examinator

Examinator utses av fakultets-/institutionsstyrelse. Ansvaret som examinator kan ej delegeras, men i förekommande fall ska examinator inhämta underlag från medverkande lärare/lärarytbildare inför den slutgiltiga bedömningen av den studerandes individuella prestationer. Som *medverkande lärare* benämns en lärare som medverkar i kursens reguljära undervisning eller är särskilt tillkallad bedömare som svarar för granskning av exempelvis en uppsats/examensarbete. Dessa lärare kan göra bedömningar och lämna underlag för examinationer, men likväl är det examinator som har det formella, juridiska ansvaret.

Examinator ska bedöma den studerandes *individuella prestation* och förvissa sig om äktheten i den studerandes arbete. Examinator ska vid misstanke om fusk och plagiat *anmäla ärendet till disciplinnämnden*³ vid Linköpings universitet.

Examinators ansvar sträcker sig till att examinationens resultat rapporteras i LADOK, senast tolv⁴ (12) arbetsdagar efter examinationstillfället. Det åligger examinator att tillse att resultatet kommer till kursadministratörs kännedom så att rapportering kan ske inom denna tidsgräns. Vid eventuell överträdelse av denna tidsgräns på grund av exempelvis examinatorns sjukdom skall de studerande direkt meddelas om den förlängda rättningstiden.

Vidare gäller:

- att examinator tar del av medverkande lärares och de studerandes synpunkter kring konkretiseringar av kursplanernas skrivningar kring examination
- att examinator ansvarar för att tydliga bedömningskriterier för examinationen skapas

³ Exempelvis kan en anmälan efter beslut i Disciplinnämnden leda till att den studerande avstängs.

⁴ Enligt LiU:s regelverk Dnr. LiU- 2009-00563.

- att examinator ansvarar för att alla de studerande vid kursens början informeras i en studie-/kurshandledning om former och förutsättningar för examination, inklusive bedömningskriterier
- att examinator i de fall kursen innehåller flera examinationer ska redovisa kriterier för sitt slutgiltiga ställningstagande till de studerandes individuella prestation, d.v.s. hur examinator viktar de olika examinationerna i förhållande till betyget

3. Skillnaden mellan examinationsformer och obligatoriska moment

Inom Utbildningsvetenskap förekommer ett varierat utbud av examinationsformer. Examination kan ske såväl enskilt som i grupp. Vid en muntlig examination ska underlag för bedömningen av den enskilda studerandes prestation dokumenteras. Seminarium/seminarieserier kan utgöra antingen examinerande eller obligatoriska moment. Under rubriken *Examination* ska i förekommande fall seminariet/seminarieserier ha angivna poäng och betygsättas. *Seminarium*⁵, som inom pedagogiska yrkesutbildningar är en vanlig undervisningsform bygger på diskussion av inledande presentation och/eller gemensamt lästa texter. Alla deltagare förväntas vara aktiva i diskussionen. Lärandemålen bearbetas och provas/examineras under seminarier med utgångspunkt från kurslitteratur och föreläsningar, varpå det är nödvändigt att den studerande medverkar i seminarierna tillsammans med sin studentgrupp.

Om ett moment är obligatoriskt ska det framgå i kursplan och studie-/kurshandledning om och hur momentet ska bedömas. Vid frånvaro kan det obligatoriska momentet ersättas med ett annat moment utifrån motsvarande lärandemål. Skillnaden mellan obligatoriska momentet och examination ska tydligt framgå i kursplanen. Det innebär också att under

⁵ Seminarieverksamheten i lärarutbildningarna är ämnad att bidra till en gemensam kunskapsbas för lärare. Förutom förståelse för kursinnehåll bygger den studerande där upp sin ledarförmåga och förståelse för gruppdynamiska processer. Lärarstudenten konfronteras även med frågor om yrkesetik och yrkesspråk med en begreppsbyggnad kring lärande och kunskap såväl som kring det relationella lärarskapet.

rubriken *Obligatoriska moment* (som kan utgöras av enstaka eller serier av moment) ska det framgå med provkod om den studerande deltagit eller ej.

Examination av tillämpade didaktiska och sociala förmågor: Examination av tillämpade didaktiska och sociala förmågor i VFU-kurser ska ha provkoder och registreras i LADOK. Under den verksamhetsförlagda utbildningen ska underlagsgivande lärarutbildare⁶, med systematiserad och dokumenterad observation, pröva den studerandes prestationer utifrån de givna kriterier som finns i underlaget för bedömning av aktuell VFU-kurs. Prövningen ska ske under den avslutande delen av VFU-perioden så tillbörlig övning har möjliggjorts. Efter avslutad VFU-period skickas bedömningsunderlaget till examinerator som examinerar den studerandes förmåga. Detta underlag kan kombineras med annan examination.

Examination av examensarbeten/ uppsatser:

Underlag för examination av examensarbeten/ uppsatser ska bestå av flera delar:

examensarbete/ uppsats, respondentskap och opponentskap. Tydliga bedömningskriterier för dessa delar ska finnas. Vid pararbete ska det även ingå en självvärdering⁷ från den studerande av den individuella insatsen i examensarbetet.⁸

Funktionen som handledare och examinerator ska utövas av skilda personer⁹. Normen är att examensarbeten/ uppsatser kan seminariebehandlas då handledaren anser att examensarbetet/ uppsatsen är färdig för ett examinationsförfarande. Examinerator ska inhämta handledarens synpunkter inför framläggningstillfället. Examinerator har att bedöma examensarbetet/ uppsatsen efter uppsatta bedömningskriterier där en tregradig betygsskala tillämpas.

⁶ Här åsyftas medverkande handledare i de aktuella VFU-kurserna. I Folkhögskolläraryrket kallas handledare för mentor.

⁷ Gäller läraryrket enligt 2011-års examensordning.

⁸ Hänvisning till beslut i Grundutbildningsnämnden 2013-05-16, punkt 6, 7, 8 som avser preciserade beställningar för examensarbeten.

⁹ Hänvisning till beslut 2002-09-24 av dåvarande Nämnden för utbildningsvetenskap. Dnr: LiU 1340/02-40.

4. Examinationstillfällen

Den studerande ska erbjudas att delta i minst fem examinationstillfällen per kurs/examinerande kursmoment. Tre av dessa fem examinationstillfällen ska ges inom loppet av ett år utan att kurslitteraturen ändras. Examinator ska vid kursstart meddela studenterna när dessa tre examinationstillfällen äger rum. Det ska vara minst två veckor mellan varje examinationstillfälle. I de fall examinator väljer att erbjuda möjligheten att utföra kompletterande uppgifter ska denna möjlighet tydligt framgå i studie-/kurshandledningen, som ytterligare ett examinationstillfälle. Bedömningen av kompletteringsuppgiften sker utifrån samma bedömningskriterier som den ordinarie examinationen.

Alla examinationstillfällen ska förläggas till vardagar kl 8-18 såvida inte särskilda skäl föreligger.

När det gäller examination i VFU-kurser¹⁰, verksamhetsförlagd del av utbildning, erbjuds *tre* tillfällen för att genomgå prov för att få godkänt resultat på tillämpade didaktiska och sociala förmågor. Begränsningen¹¹ ska framgå i respektive kursplan. En studerande som blir underkänd vid examination av tillämpade didaktiska och/eller sociala förmågor vid första examinationstillfället har rätt till stöd. En handlingsplan upprättas för den studerande.¹² När den studerande vidtagit motiverade åtgärder erbjuds ytterligare en period VFU hos en erfaren handledare på skola inom aktuellt verksamhetsområde. Även en tredje VFU-period erbjuds en studerande som inte uppfyller kraven för godkänt under den andra perioden.

5. Återkoppling

Tentamen bör kunna återfås senast tre veckor efter examinationstillfället. Om tiden mellan ordinarie examinationstillfälle och nästa

¹⁰ I LiU-2009-00563 anges att minst två provtillfällen ska ges för praktik- eller motsvarande utbildningsperioder.

¹¹ Enligt rektors delegationsbeslut 2013-03-16, Dnr LiU-2013-00525.

¹² Här hänvisas till beslut 13-02-05 i SUV angående VFU-översynen för de långa programmens VFU. Dnr. LiU-2012-00426.

examinationstillfälle är mindre än fem veckor bör eftersträvas att tentamen kan återfås minst två veckor före nästkommande examinationstillfälle.

Vid examination av uppsatser/examensarbeten ska examinator, handledare och den studerande efter framläggning diskutera hur uppsatsen/examensarbetet ska förändras. Inom en vecka¹³ ska den studerande lämna in en reviderad version till examinator som därefter sätter och rapporterar betyg.

6. Förnyad examination för högre betyg

Studerande som har genomgått kurs med godkänt resultat ska ej tillåtas att genomgå förnyad examination för att få ett högre betyg. Ett sådant förfarande skulle rimma illa med högskolelagens krav på effektivt resursutnyttjande.

Beslutet ersätter tidigare beslut dnr LiU-2013-00395, SUV 2013-05-28 i LiUs regelsamling.

¹³ Tidsangivelsen åsyftar heltidsstudier.